

ROVNOST SE DOSTÁVÁ
POD SPRÁVU
ČESKOSLOVENSKA

Těsně před odchodem německých zajatců vydalo Ministerstvo spravedlnosti příkaz všem velitelům Sboru vězeňské stráže, aby provedli kontrolu svých zařízení a zjistili, kolik je potřeba osob pro nouzový chod věznic. „Přebyteční“ vězni pak měli být posláni do jáchymovských, příbramských a hornoslavkovských táborů. Zajímavou skutečností ale bylo složení odsouzenců v táboře. Poté, co o jejich přesunu rozhodlo Ministerstvo spravedlnosti, upozornilo Ministerstvo vnitra na to, že je dost nebezpečné soustřeďovat tak velké množství těch „nejhorších“ zločinců (myšleno politických, odsouzených Státním soudem) na jednom místě. Proto bylo během několika dnů rozhodnuto o přesunu pouze kriminálních trestanců. Realita však byla odlišná, v polovině října bylo potvrzeno, že v táborech bude poměr třetina politických vězňů k dvěma třetinám kriminálních.¹³¹ Postupem času se od takového rozdělení začalo ustupovat, jelikož trestanců s politickými přečiny přibývalo. V květnu roku 1950 už měli političtí vězni v táborech poměrnou převahu nad kriminálními a retribučními trestanci a tato převaha se ustálila na delší dobu až v druhé polovině padesátých let.¹³² Jako příklad toho, jak složení tábora Rovnost vypadalo, může posloužit následující fakt. K 15. říjnu 1949 se na Rovnosti nacházelo celkem 913 vězňů, z toho 407 bylo politických (308 osob odsouzených Státním soudem a 99 osob posláno do vězení jinými soudy). Dále zde bylo 259 kriminálních, 240 retribučních a 7 administrativních trestanců.¹³³ Osazenstvo tábora tedy činilo 44,5 % politických vězňů, aby se však docílilo určeného poměru, musel by jejich počet být snížen ještě o 103.¹³⁴ Příchod nových trestanců do opuštěného tábora byl opravdu bleskový, dle archivního dokumentu byli němečtí zajatci odsunuti 15. září 1949 a hned poté zde bylo ubytováno osazenstvo nové. Ze zápisu víme, že poslední transport vězňů odjel v 8.30 a hned po jejich odchodu začal velký úklid tábora, celkem 178 trestanců z táborů Eliáš a Mariánská mělo za úkol připravit prostory pro jeho nové obyvatele. Již ve 13.30 bylo vše přichystáno pro ubytování 850 osob a během dalších 24 hodin, ve kterých proběhly poslední úpravy, byl tábor připraven na 1 000 vězňů.¹³⁵ Výměna osazenstva tábora probíhala skutečně velmi rychle, jelikož se těžba nesměla zpomalit. Ve svém vyprávění na to vzpomíná politický vězeň Jiří Málek: „V roce 1949 sem přišli z Borů první političtí vězni. Bylo to velice malé, snad tady byly pouze dva baráky, což by znamenalo tak 300 lidí, a od pamětníků vím, že když

131 K. KAPLAN – V. PAČL, *Tajný prostor*, s. 36–37.

132 Z. POUŠTA, *Profesor Václav Chytil*, s. 27.

133 Tomáš STANĚK, *Retribuční vězni v Českých zemích*. Opava, 2002, s. 99.

134 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, r. 1949 1. 1. – 28. 2. 1950, inv. č. 116, kart. 59, Stav k 15./10. 1949.

135 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zápisy o kontrolách, inv. č. 114, kart. 58, Zápis o předání tábora na Rovnosti.

Bývalý politický vězeň Jiří Málek na vězeňské fotografii

*sem přišli, tak měli ještě teplá kamna po těch válečných zajatcích, kteří byli transportováni někam jinam.*¹³⁶

Předání tábora pak byli přítomni Pavel Skalický za podnik Jáchymovské doly, velitel stanice SVS Ostrov František Záhrobský a za Ministerstvo spravedlnosti František Čermák.¹³⁷ Krátce po předání sem bylo přemístěno celkem 978 vězňů, z toho 800 z tábora Vykmánov, dalších 97 z Mariánské a 81 z tábora Eliáš. Na nově příchozí zde již čekal prozatímně určený velitel štábní strážmistr Rudolf Brouček, v tu dobu zároveň velitel ve Vykmánově, a s ním 5 příslušníků SVS. Dobové hlášení z předání přináší informace o tom, že tábor byl pro pobyt vězňů vyhovující.¹³⁸ Je uvedeno, že vězeňské domy určené pro ubytování odpovídaly hygienickým požadavkům, každá ubikace měla vlastní kamna. Sprchy pro vězně se nacházely celkem na dvou místech, jedna přímo v táboře, druhá pak u dolu Rovnost pro osoby, které zrovna vyfáraly. Pitná voda v táboře byla, avšak ke konzumaci se nedoporučovala, a kuchyně měla dle zápisu kapacitu až 1 000 osob. Nechybí zde ani zmínka o společenské místnosti, kterou mohli vězni využívat pro sledování filmů a k poslechu přednášek. Při bádání v této problematice je však patrné, že informace ohledně hygienických poměrů neodpovídaly skutečnosti. Co se týče zabezpečení proti útěkům, celý tábor byl obehnán drátěným plotem a objekt dolu byl opatřen plotem dvojitým. Patrně poučen z předchozích událostí, velitel SNB ihned na začátku možnost útěků přiznal, avšak byl si vědom, že

136 Paměť národa, PhDr. Jiří Málek (1930), Nyní se nacházíme u bývalé šachty Rovnost (video), online [vid. 3. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/witness/clip/id/1730>.

137 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zápisy o kontrolách, inv. č. 114, kart. 58, Zápis o předání tábora na Rovnosti.

138 L. PETRÁŠOVÁ, *Vězeňské tábory*, s. 347.

hypoteticky by šly uskutečnit pouze pod povrchem, a to šachtou Josef, spojovací chodbou Eliáš nebo spojovací štolou na dole Albrecht. Všechny tyto 3 lokality byly ihned zabezpečeny a v pravidelných intervalech hlídány.¹³⁹

Po uplynutí přibližně měsíce od předání tábora se podmínky tamějšího života rapidně zhoršily. Během říjnové inspekce, která proběhla 21. a 22. října roku 1949 a kterou provedl soudní kancelářský revident a zmocněnec velitelství SVS Karel Martínek, se zjistilo, že právě Rovnost patří mezi nejhorší tábory v jáchymovské oblasti. Tábor totiž ležel přímo u stejnojmenného dolu a byl přeplněn vězni, kteří zde žili v katastrofálních podmínkách. V průběhu inspekce zde bylo umístěno na 925 trestanců, ti neměli dostatek jídla, pitné vody ani ochranné pracovní gumové oděvy, kterých bylo pro výkon práce v uranovém dole zoufale málo.¹⁴⁰ Nedostatek místa se projevoval i v chybějících místnostech pro uskladnění potravin a nedostávalo se rovněž umývárny pro odsouzence.¹⁴¹ To, že původní tábor Rovnost byl ve skutečně katastrofálním stavu, dokládá i zpráva adresovaná Ministerstvu vnitra 31. prosince 1949, v níž se píše: „*Tábor leží rovněž v lese přímo na dole Rovnost a je vybudován na velmi malém prostoru. Nedostatek místa se projevuje ve všem a všude. Nejsou vhodné místnosti pro ubytování příslušníků SVS, pro kanceláře SVS, pro skladiště potravin a jiných svršků. Trestanecká kuchyně je v malé místnosti, a tak nedostatečně vybavená, že jídlo pro trestance se vaří na dvakráte. Lékařská ošetřovna, zubní ambulatorium, dílny krejčovská a obuvnická jsou, avšak prostorově a vybavením nevyhovují. Stejně tomu je tak u koupelny. Pitná voda není a dováží se. Je pouze voda užitková. Bezpečnostní opatření tábora vyhovují. Ubikace pro příslušníky SVS jsou mimo tábor v baráku, ve kterém je umístěna závodní kuchyně. Rovněž tyto ubikace nevyhovují. Je to jeden z táborů nejhůře vybavených.*“¹⁴² Po tomto písemném upozornění, které bylo adresováno také ředitelství Jáchymovských dolů, bylo rozhodnuto, že se žádné zásadní úpravy dělat nebudou, jelikož bylo naplánováno, že tábor bude v nejbližší době přesunut na nové místo, protože přímo pod vězeňskými domy byl nalezen velmi kvalitní uran.¹⁴³

I když byl tábor v takto žalostném stavu, neodradilo to vězňatele k šíření propagandy. Jako příklad je možno uvést velký nápis „Sovětský svaz náš vzor“ nad vstupní branou. Je až s podivem, že ačkoli byl umístěn na frekven-

139 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zápisy o kontrolách, inv. č. 114, kart. 58, Zápis o předání tábora na Rovnosti.

140 L. PETRÁŠOVÁ, *Vězeňské tábory*, s. 347.

141 T. BURSÍK, *Přišli jsme na svět*, s. 76.

142 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zprávy pro s. ministra, inv. č. 107, kart. 58, Zpráva pro s. ministra o vývoji a stavu stanice SVS Ostrov k 31. prosinci 1949; Srov. F. BÁRTÍK, *Zemřelé nesvobodné pracovní síly*, s. 30.

143 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zprávy pro s. ministra, inv. č. 107, kart. 58, Zpráva pro s. ministra o vývoji a stavu stanice SVS Ostrov k 31. prosinci 1949.

tovaném a viditelném místě, byl po oficiální návštěvě nadřízeného orgánu odstraněn. Může se to zdát absurdní, ale důvod odstranění patrně spočíval v tom, že nápis mohl být vykládán jiným způsobem, než jak byl původně zamýšlen.¹⁴⁴ Podle dalších vzpomínek pak správa tábora na bránu umístila nápis „Prací ke svobodě“.¹⁴⁵

I v této době byly samozřejmě myšlenky na útěk velmi živé a mezi trestanci docházelo k pokusům o něj opravdu často. Vedly je k tomu zřejmě žalostný stav tábora, nedůslednost dozorců či pouze bezvýhodná životní situace. Končily však ještě tragičtěji než v případě německých válečných zajatců a vězni byli téměř ve všech případech dopadeni. Jako jeden příklad z mnoha je možno uvést pokus, kdy se 20. listopadu 1949 chystala uprchnout skupina pěti vězňů. Ti se prokopali pod oplocením tábora a cestu na svobodu už měli téměř volnou, na druhé straně jejich tunelu ale čekala ostraha a celou skupinu při činu zadržela.¹⁴⁶

Přesun tábora

Co se týče výše zmíněného plánu na přesun tábora, nakonec k němu skutečně došlo. Přesné datum však není známo, je ale velmi pravděpodobné, že v nově zbudovaném táboře se vězni nacházeli už v polovině roku 1950. Hlavním impulsem pro vytvoření nové Rovnosti¹⁴⁷ se stalo, že geologové díky citlivějším přístrojům zjistili, že halda ležící u původního tábora obsahuje kvalitnější uranovou rudu, a rozhodli se pro přesun celého tábora na nedaletou planinu.¹⁴⁸ O stavbě se zmiňuje hlášení z 31. března roku 1950, které potvrzuje, že v blízkosti původního je stavěn nový tábor.¹⁴⁹ Na jeho stavbě se podílel i bývalý politický vězeň Miloš Jindra, který ve své výpovědi podává atmosféru při jeho budování: „Když se otevřelo jaro 1950, byl jsem přidělen k partě, která začala budovat tábor ‚Rovnost‘. Na stavění kůlů pro ostenaté dráty a na výkopech pro tyto kůly nás pracovalo pět. Plukovník ge-

144 K. KAPLAN – V. PACL, *Tajný prostor*, s. 110; *Historická naučná stezka „Jáchymovské peklo“ – průvodce*. Karlovy Vary, 2014, s. 46.

145 Radim DUŠEK – Marie MACKOVÁ (eds.), *Osudy politických vězňů okresu Ústí nad Orlicí 1948–1989*. Ústí nad Orlicí, 1996, s. 204.

146 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zpráva o situaci v trestaneckých táborech v roce 1950, inv. č. 111, kart. 58, Zpráva o trestaneckých pracovních táborech stanice SVS Ostrov.

147 V pramenech se zprvu může objevovat název Rovnost II, Nová Rovnost, ale později už jen Rovnost.

148 Zdeněk KOVAŘÍK – Hubert PROCHÁZKA. *Jáchymovské kameny*. Praha, 2013, s. 7–8.

149 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zpráva o situaci v trestaneckých táborech v roce 1950, inv. č. 111, kart. 58, Zpráva o trestaneckých pracovních táborech stanice SVS Ostrov.

nerálního štábu, poručík zbrojíř, klenotník z Prahy, ‚táta‘ Srba, vulganizátor z Prahy a já. [...] Hlídal nás člen SNB jménem Volek původem z Moravské Třebové. Jednou při diskusi nám řekl, že to, co budujeme, budujeme pro svoje děti. Sklidil smích a stavba jednoho z nejhorších táborů pokračovala.“¹⁵⁰

Jaké vlastně byly podmínky v nově založeném táboře? Odpověď na tuto otázku poměrně věrohodně zachycuje archivní zápis, jenž byl pořízen při jedné z prvních kontrol, v roce 1949. Je z něho možné vyčíst, že tábor byl zřízen opravdu narychlo a kontrola zde shledala několik zásadních nedostatků. Největším problémem bylo především nedostačující oplocení objektu, a právě to byl jeden z prvních úkolů, s nimiž se ostraha tábora chtěla urychleně vypořádat. Tábor se totiž nacházel v blízkosti lesa a byla zde velká pravděpodobnost případných útěků. Oplocení mělo být zvýšeno dřevěnými kůly s ostnatým drátem. Vstup do tábora byl zpočátku opatřen pouze jednou branou, pro lepší zabezpečení objektu však byla doporučena stavba brány druhé, ta měla být postavena také u vstupu na závod. V poměrně žalostném stavu zde bylo osvětlení a elektřina vůbec, vše bylo provizorní a mohlo kdykoliv dojít k požáru. I když se náčelník tábora postaral o přestěhování hasičích přístrojů, dle zápisu jejich množství pro uhašení případného požáru nemohlo stačit. Bylo proto rozhodnuto vybudovat jakýsi bazén, sloužící jako nádrž na vodu.¹⁵¹ Ve velmi rychlém sledu byly výše zmíněné nedostatky odstraněny a tábor začal být jedním z nejpřísnějších nápravných zařízení v Jáchymově.

Další kontrola na sebe nenechala dlouho čekat, uskutečnila se o rok později, tedy v roce 1950. V této době zde totiž přibyl další problém, vězni bojovali s vysokou vlhkostí a požadovali několik spotřebičů, které by mohli využívat po příchodu z vlhkého prostředí šachty. Jednalo se především o ždímačky a sušárny, které však ani po několika žádostech nebyly dodány. Předložená zpráva, jež vznikla po celkové kontrole, také zaznamenala to, že i když je tábor již delší dobu v provozu, stále je zde nedostavěná budova prádelny a chladírny. Dále bylo konstatováno, stejně jako při předešlé kontrole, že tábor má nedostatečně vyřešené osvětlení, navíc v katastrofálním stavu.¹⁵² S povděkem však bylo kvitováno, že během roku 1950 byla postavena dvojitá vstupní vrata, a také to, že více než 1 000 vězňů bylo nově očkováno, aby se předešlo hromadným nákazám.¹⁵³

S masivním nárůstem příchodu dalších vězňů se zvýšila potřeba nového vybavení pro odsouzené. V roce 1950 se primárně jednalo o 100 fáracích obleků a na 500 párů nových bot, avšak ani takový počet nedostačoval, ochranných pomůcek se stále zoufale nedostávalo. Dne 4. dubna roku 1950 se ko-

150 NA, f. KPV, kart. 73, složka (dále jen sl.) Miloš Jindra a spol.

151 DIAMO, f. Jáchymovské doly, n. p. Jáchymov – neuspoř., k. 125.

152 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. 26, IV. odd.

153 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. 26, Stanice SVS Ostrov 1950–1951.

nala porada, na které Josef Tichý,¹⁵⁴ pozdější náčelník tábora, o stavu vězňů na Rovnosti vypověděl následující: „[...] *doly nemají dostatek technického vybavení pro trestance, což zapříčiňuje vysokou úrazovost, od založení tábora 460 úrazů, nemají dostatek odpovědných civilních zaměstnanců, kteří by byli schopni práci trestanců produktivně organizovat. Výkony trestanců se lepší od té doby, kdy jim bylo možno zveřejnit odměny za nadvýkony.* [...] *Všichni trestanci nejsou dosud vybaveni ochranným pracovním oblečením. Ochranné obleky, které byly až doposud vydány trestancům, byly řádně inventárně podchyceny, takže jakékoliv zpronevěření resp. zašantročení takového oděvu trestancem je nyní lehce zjistitelné. Takové případy jsou pak kázeňsky trestány.*“¹⁵⁵ Vysokou úrazovost v období od 15. 8. 1949 do 1. 1. 1950 potvrzuje i studie historika Tomáše Bursíka, jenž uvádí, že v daném období jen na Rovnosti došlo k 473 úrazům, z toho 34 bylo těžkých. Znamenalo to 50 % celkového stavu odsouzených, kteří tím pádem nepracovali průměrně 5–6 dnů.¹⁵⁶

-
- 154 Dokument, ve kterém se vyskytují tyto informace, pochází z porady konané dne 4. 4. 1950. Zde je už výpověď Josefa Tichého vedena jako: *Velitel tábora Rovnost – stržm. SVS Tichý*. Není proto vyloučené, že Josef Tichý postupoval v kariérním žebříčku opravdu rychle a stal se velitelem tábora. To dokládá i svědecká výpověď bývalého vězně Karla France, který uvedl, že velitel tábora Tichý byl na táboře velmi neoblíbený, a pamatoval si, jak Tichého jednou po táboře honil příslušník NKVD. Neoblíbenost velitele Tichého potvrdil i bývalý politický vězeň K. Kadlec. NA, f. SSNV – neuspoř., kart. Jáchymov I, sl. Karel Franc; NA, f. KPV – neuspoř., kart. 73, sl. Ing. K. Kadlec.
- 155 ABS pobočka Brno-Kanice, f. E/1, Zápisy, inv. č. 109, kart. 58, Zápis o pracovní poradě velitelů táborů stanice SVS Ostrov.
- 156 Tomáš BURSÍK, *Zdravotnické služby v Nápravně pracovních táborech*, online [vid. 15. 11. 2019]. Dostupné z: <http://www.praguecoldwar.cz/nptbursik.htm>.

OSTRAHA TÁBORA

Útvar SNB-Jeřáb

Od roku 1945 vykonávala ostrahu tábora speciální četa Národní bezpečnosti, označovaná jako SNB 7796 a podřízená velitelství 3. roty NB Dalovice. Vedle toho jí při ostraze napomáhala jednotka Rudé armády.¹⁵⁷ Podle pozdějších dochovaných archivních materiálů bylo uvedeno, že příslušníci útvaru SNB 7796 jako první ostraha tábora zajišťovali hlídání vnějších prostor, také ochranu důležitých objektů a střežení zajatců při cestě do práce a zpět. Naopak vnitřní režim v ubytovacích kapacitách tábora, spisovou evidenci a organizační záležitosti řídily orgány SSSR.¹⁵⁸ Dle historika Dušana Janáka však útvar SNB 7796 vznikl až reorganizací 4. července 1946. Tato speciální četa čítala 30 mužů a dle Janáka náležela velitelství pohraničního praporu v Karlových Varech. Janákovo tvrzení dokládají i hlášení útvaru SNB 1960 z roku 1949. Ten se pak postupně začal rozrůstat a převzal i povinnosti strážního oddílu Rudé armády. Důležitým datem pro Jáchymovsko byl 1. květen 1947, kdy byl zřízen útvar SNB 1960 Jáchymov jako součást útvaru SNB 9600 Praha. Při vzniku čítal 276 mužů.¹⁵⁹

Útvar SNB 1960 v čele s škt. Antonínem Chlebounem zajišťoval pouze vnější ochranu táborů a stále byl podřízen útvaru SNB 9600, v jehož čele stál roku 1947 plk. Kryštof. Útvar SNB 1960 byl označen jako zvláštní oddíl

157 T. BURSÍK, *Přišli jsme na svět*, s. 64.

158 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. Jáchymov III, Závěrečná zpráva, s. 7.

159 D. JANÁK, *Nasazení německých zajatců*, s. 254.

a získal ještě další podřízené jednotky, ty byly určeny číslly od 1961 do 1969. Útvary 1961, 1962 a 1963 spravovaly oblast Jáchymovska, útvar 1964 měl na starosti Mariánskou a útvary 1965–1969 pak sídlily ve Vršku, v Abertamech, Hájích, Potůčkách a Krásně.¹⁶⁰ Příslušníci těchto útvarů hlídali německé zajatce nejen v táboře, ale i na pracovišti a také při cestě na šachtu a zpět. Sřežili uranové doly, vykonávali pohraniční službu a v neposlední řadě měli na starosti i běžnou, každodenní pořádkovou službu.¹⁶¹

Útvar SNB 1960 Jáchymov získal nové označení „Zvláštní oddíl Jáchymov“ a svou činnost vykonával do 31. ledna 1949. Od 1. února 1949 na základě výnosu Ministerstva vnitra 14 taj. 49-BP/6 byl z dosavadního útvaru SNB 1960 vytvořen nový útvar s názvem SNB-Jeřáb. Ten byl podřízen Ministerstvu vnitra, v konkrétnějších záležitostech pak přímo Ministerstvu vnitra – presidiu pro bezpečnost.¹⁶² Organizace nově vzniklého útvaru se skládala z:

- a) Velitele a jeho štábu (osvětový důstojník, hospodář útvaru, osobní referent a autoreferent)
- b) Pořádkového oddílu
- c) Oddílu Státní bezpečnosti

Zaměříme se však především na nově vzniklý útvar SNB-Jeřáb, který získal sídlo přímo v Jáchymově. Mimo to totiž dostal veškerou výzbroj, výstroj, automobily a budovy dosavadního útvaru 9600. Do jeho čela byl dosazen npor. SNB Oldřich Hromádka, jako velitel pořádkového oddílu byl zvolen škpt. SNB Antonín Chleboun a velitelem oddílu Státní bezpečnosti se stal stržm. SNB Stanislav Šmejkal. Velitel Hromádka v čele stál pouze do 30. listopadu 1950, velení po něm převzal Václav Lazna, který však ve skutečnosti vykonával tuto funkci ještě před oficiálním zvolením.¹⁶³ Po převzetí vězeňských zařízení v oblastech těžby uranu se pak stal novým velitelem Václav Ryšavý.¹⁶⁴

První velkou akcí, kterou měl útvar SNB-Jeřáb na starosti, bylo zajištění hlídek při odchodu válečných zajatců. Jeho členové však zajišťovali nejenom vnější ostrahu objektu a trestanců při přesunu na práci, ale i hlídání prvních vězňů, kteří přišli do Jáchymovské oblasti. První transporty s nimi přijížděly do ještě nepostaveného tábora a odsouzenci si museli tábor dostavět sami. Důležité bylo zajistit především funkční kanalizaci a postavit budovy pro toalety, kuchyni, kancelářské místnosti a ubikace pro příslušníky SVS.¹⁶⁵

160 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. Jáchymov III, Závěrečná zpráva, s. 8.

161 Tamtéž, s. 8–9; L. PETRÁŠOVÁ, *Vězeňské tábory*, s. 374; D. JANÁK, *Nasazení německých zajatců*, s. 254.

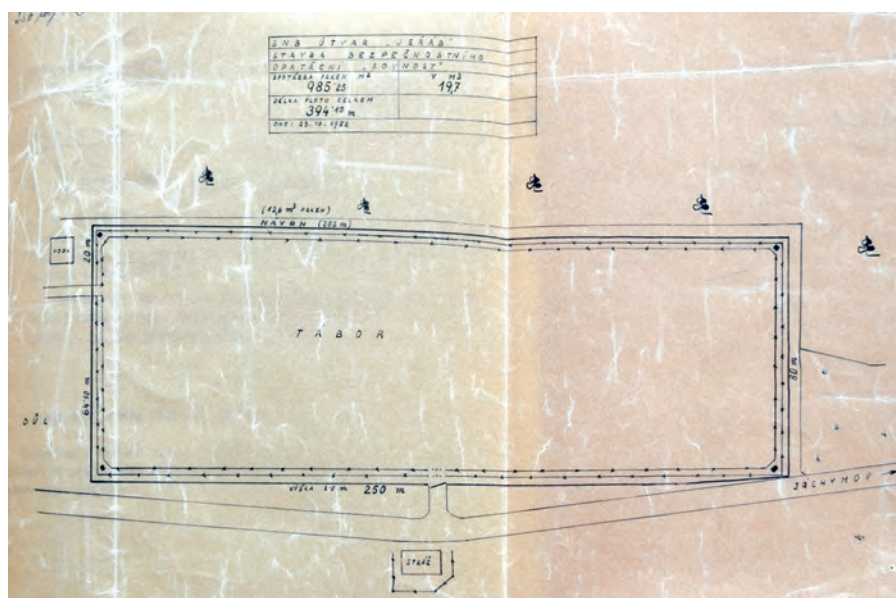
162 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. Jáchymov III, Závěrečná zpráva, s. 10.

163 Tamtéž, s. 10–12.

164 T. BURSÍK, *Přišli jsme na svět*, s. 65.

165 NA, f. SSNV – neuspoř., kart. Jáchymov III, Závěrečná zpráva, s. 12–13.

Velkým problémem, který nastal po vzniku útvaru Jeřáb, bylo to, že jeho členové nerespektovali své pracovní poslání a velmi často se snažili vykonávat činnosti, které jim nepříslušely. V praxi to znamenalo, že členové útvaru SNB-Jeřáb často zasahovali do kompetencí příslušníků SVS.¹⁶⁶ Tak například vykonávali prohlídky vězeňských domů v táboře Rovnost a Mariánská, i když k tomu neměli žádné oprávnění.¹⁶⁷ Ačkoli měli příslušníci útvaru SNB-Jeřáb na starosti ostrahu a bezpečnost v oblasti těžby uranu, dle Ludmily Petrášové už v roce 1954 dochází ke zrušení útvaru SNB-Jeřáb a jeho činnost v oblasti vnější ostrahy táborů přejímá 6. brigáda Vnitřní stráže MV.¹⁶⁸

Plán oplocení tábora z roku 1952

166 Sbor vězeňské stráže spadal pod Ministerstvo spravedlnosti a měl na starosti vnitřní ostrahu táborů a věznic.

167 L. PETRÁŠOVÁ, *Vězeňské tábory*, s. 375.

168 Tamtéž, s. 385.